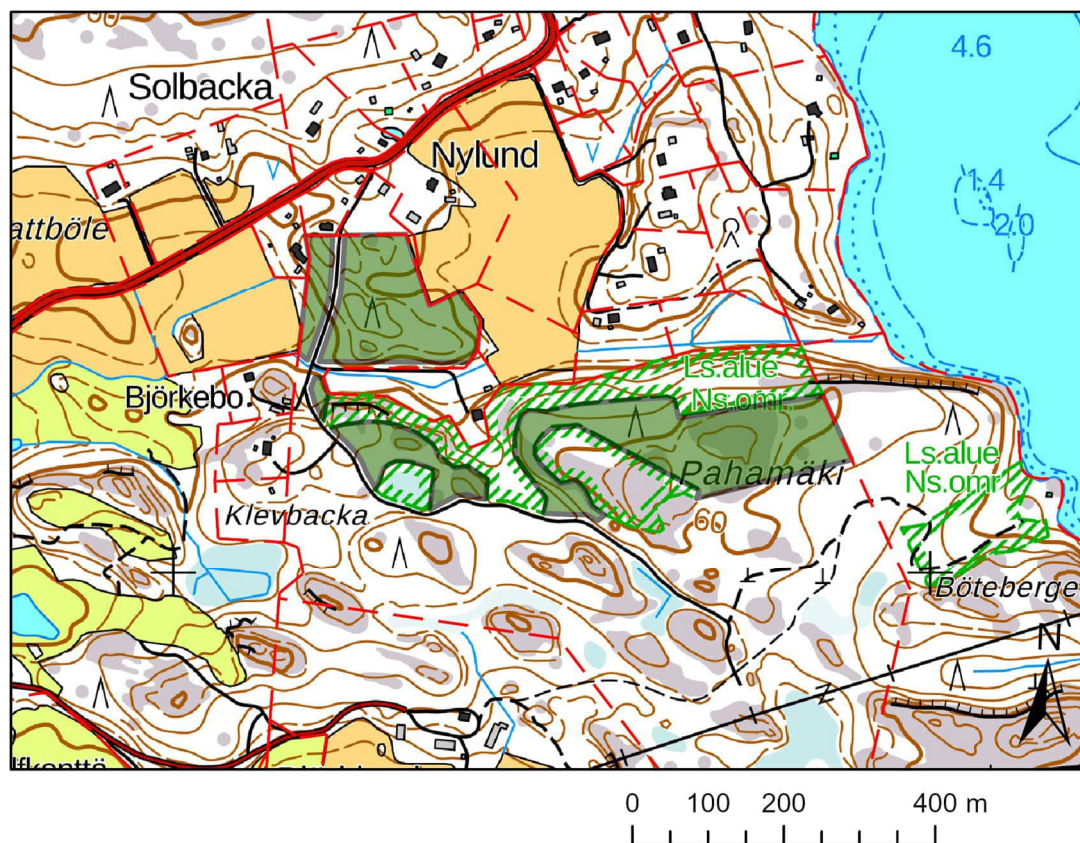


Pahamäen metsä (7,56 ha)



 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 1. Pahamäen metsä -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-490-1-142 (määräalat)

METSO-luokka: osin I, osin II, osin III

METSO-valintaperusteet:

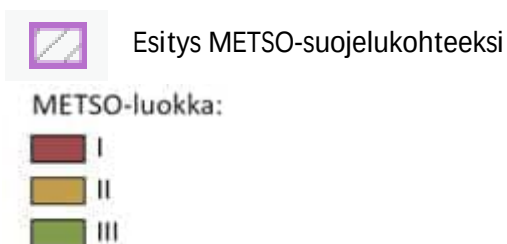
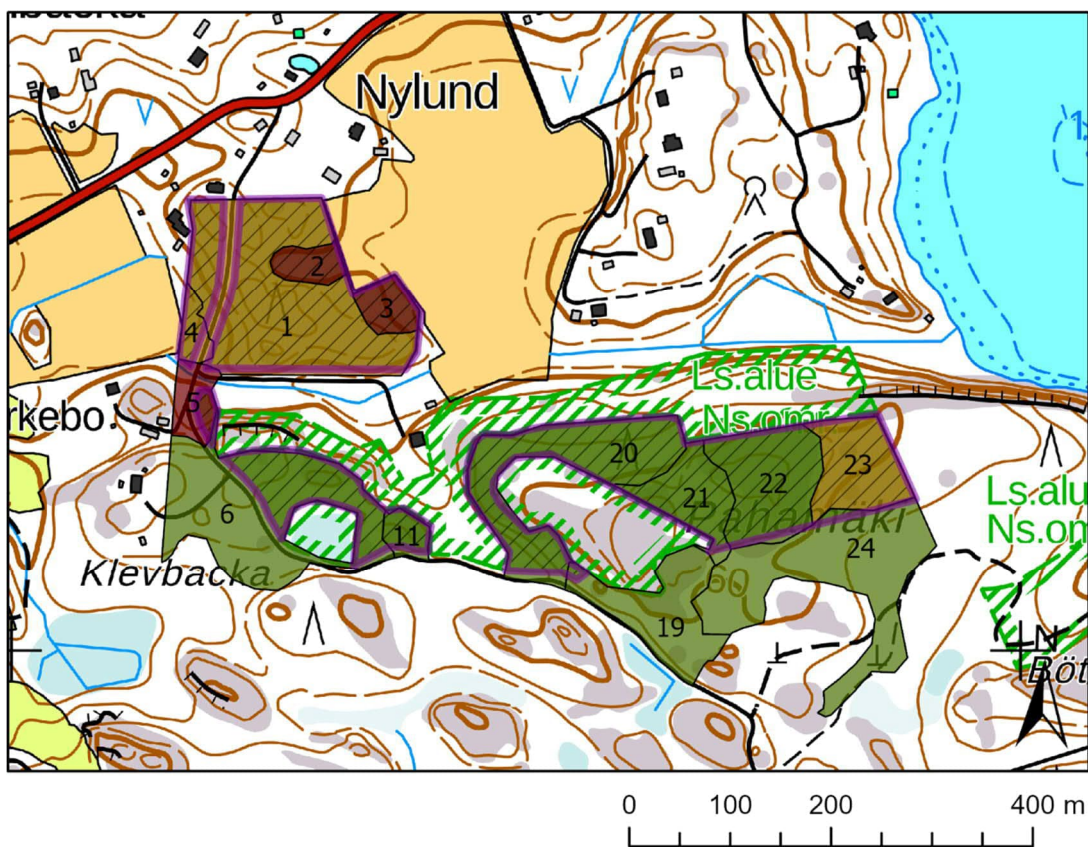
- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Havupuuvaltaiset ja sekapuustoiset yli 100-vuotiaat lehdot (luokka I)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamänyyt, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II).
- Yleiset valintaperusteet:
 - o Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

- o Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Luontotyyppit:

- Kosteaa keskiravinteinen lehto (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Tuore keskiravinteinen lehto (valtakunnallisesti vaarantunut VU)
- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäla-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC)

Kuvaus:



Kuva 2. Pahamäen metsä -kohteen luontotyyppikuviot (1–6, 11, 20–23) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Kuvio on varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), harvennettu. Valtapuustossa vallitsevat mänty, kuusi, koivu ja raita. Alikasvoksessa pihlajaa sekä muutamia kookkaita ylismäntyjä. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa ja pohjakerroksessa kerrossammalta. Vanhoilla kannoilla lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Kuviolla on havaittu liito-oravan jätöksiä. METSO II.

METSO-valintaperusteet:

- Yleiset valintaperusteet:
 - o Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.
 - o Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuvio 2:

Kuvio on varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Puusto käsittää kuusta, koivua ja mäntyä. Pensaskerroksessa tuomea. Lahopuuta ympäristöä enemmän. Kenttäkerroksessa mustikan lisäksi mm. hiirenporrasta. Pohjakerroksessa lehtonokkasammalta. Vanhalla kannolla lahokaviosammalen itujuväsryhmiä.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuvio 3:

Runsalahopuustoinen kostean keskiravinteisen lehdon kuvio, jonka puuston ikä on huomattavan korkea. Kookkaita maapuita on lukuisia ja lisäksi pitkälle lahonneita kantoja. Lahokannoilla on havaittu lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja puusto on eri-ikäisrakenteista. Kookkaimpien ylispuiden läpimitta on jopa yli 50 cm. Pensaskerroksessa kasvaa muutamia kookkaita pähkinäpensaita. Pensaskerroksessa on pähkinän ohella vadelmaa (*Rubus idaeus*). Kenttäkerroksen huomionarvoisin laji on vaateliäs mustakannonmarja (*Actaea spicata*). Kenttäkerroksessa on myös mm. kieloa (*Convallaria majalis*), hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), jänönsalaattia (*Lactuca muralis*), mustikkaa, käenkaalia (*Oxalis acetosella*), nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), rönsyleinikkiä (*Ranunculus repens*) ja metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*). Pohjakerroksen lajistoon kuuluvat lehtolehväsammas (*Plagiomnium affine*), kerrossammas (*Hylocomium splendens*) ja luontoarvolaji lehtonokkasammas (*Eurhynchium angustirete*). Kuviolla on havaittu liito-oravan jätöksiä.

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Havupuuvaltaiset ja sekapuustoiset yli 100-vuotiaat lehdot (luokka I)

- Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät



Kuva 3. Runsalahopuustoista lehtoa kuviolla 3.

Kuvio 4:

Pieneen peltoon rajautuvan lehtolaikun puusto on melko eri-ikäisrakenteista ja puusto tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Myös puulajikoostumus on monipuolinen. Pääpuulajina on kuusi, mutta sen ohella kasvaa mäntyä, koivua, harmaa- ja tervaleppää, vaahteraa ja pihlajaa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee enimmäkseen välillä 15-30 cm, mutta lisäksi on nuorempaa alikasvosta ja suuria ylispuita (enimmäkseen mäntyjä, läpimitta jopa 50 cm). Kohteella on melko runsaasti lahoppuuta, arviolta 10-20 m³/ha. Kenttäkerros on monilajinen. Runsaimpia lajeja ovat sinivuokko (*Hepatica nobilis*), käenkaali, valkovuokko (*Anemone nemorosa*), kielo, hiirenporras, kultapiisku (*Solidago virgaurea*), metsäorvokki (*Viola riviniana*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), jänönsalaatti, metsäalvejuuri, mustikka, nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), sormisara (*Carex digitata*), metsäkorte ja sudenmarja (*Paris quadrifolia*). Pensaskerroksessa kasvaa muutamia pienehköjä pähkinäpensaita sekä vadelmaa. Pohjakerroksen lajeja ovat mm. luontoarvolaji lehtonokkasammal, metsälehtväsammal (*Plagiomnium cuspidatum*) ja myyränsammal (*Atrichum undulatum*).

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)



Kuva 4. Tuoretta keskiravinteista lehtoa kuviolla 4.

Kuvio 5:

Kuvio on tuoretta keskiravinteista lehtoa (valtakunnallisesti vaarantunut VU luontotyyppi). Lehdon luonnontila on heikentynyt harvennuksen vuoksi (näkyvillä kantoja). Kaadettuja puita on kuitenkin jätetty lahopuiksi maastoon, mikä lisää kohteen arvoa monimuotoisuuden kannalta. Puusto on melko eri-ikäisrakenteista, ja sen tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kuusi ja koivu ovat pääpuulajit, niiden ohella kasvaa haapaa ja enimmäkseen alikasvoksessa raitaa, pihlajaa ja vaahteraa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–30 cm. Kohteella on lisäksi joitakin huomattavan kookkaita ylispuita (läpimitta jopa 50–70 cm). Arvokas piirre on myös pähkinäpensaen esiintyminen pensaskerroksessa. Lisäksi lahokannoilla havaittiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Kenttäkerroksessa mustikka melko runsas suhteessa lehtoruohoihin, minkä vuoksi edustavuus arvioitiin vain kohtalaiseksi. Muita lajeja ovat metsä- ja kivikkoalvejuuri (*Dryopteris filix-mas*), kielo, jänönsalaatti, käenkaali ja lillukka (*Rubus saxatilis*). Pohjakerroksessa tavataan lehväsammalia, suikerosammalia (*Brachythecium*, *Sciuro-hypnum*) ja kerrossammalta. Kohteella on liito-oravan lisääntymispaikka.

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät



Kuva 5. Keskiravinteista lehtoa kuviolla 5.

Kuvio 6:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Pääosin tasarakenteista männikköä. Eteläosassa myös nuorta koivikkoa. Muutamia pähkinäpensaita ja tammia. Kenttäkerroksessa mustikkaa, sananjalkaa, metsäkastikkaa, metsälauhaa ja puolukkaa, pohjakerroksessa kerros- ja seinäsammal.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 11:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), harvennettu. Kenttäkerroksessa mm. puolukkaa, kanervaa, metsälauhaa ja mustikkaa, pohjakerroksessa seinä- ja kangaskynsisamalta. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 20:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvennettu. Ei juuri ollenkaan lahoppuuta. Pieni avokallio länsiosassa. Vähän päihinäpen-sasta pensaskerroksessa. Muuten aluskasvillisuus tuoreille kankaille tavanomaista (mustikkaa, sa-nanjalkaa, metsälauhaa, puolukkaa, kieloa, metsäkastikkaa, seinä- ja kerrossammalta). METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 21:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Har-vennettu. Ei juuri ollenkaan lahoppuuta. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto luontotyypille tavan-omaista: puolukkaa, kanervaa, mustikkaa, kangasmaitikkaa, metsälauhaa, seinäsammalta ja kerros-sammalta. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 22:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), karua poronjäkäla-sammalkal-liota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvaa kal-liomännikköä. Männyn ohella vähän kuusta. Ei juuri merkkejä kulumisesta. Lajisto karuille kallioille tavanomaista. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 23:

Varttunutta kuivahkoa kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut luontotyyppi VU) ja kal-liometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kallio- ja kangasmetsän mosaiikki. Harvapuustoinen. Valtapuuston ohella kookkaampia ylispuita (dbh n. 35 cm). Lohkareikkoa. Jonkin verran lahoppuuta. Kenttäkerroksessa puolukkaa, mustikkaa, kanervaa, kangasmaitikkaa ja metsä-lauhaa. Pohjakerroksessa mm. seinäsammalta ja poronjäkäliä.

METSO-valintaperuste:

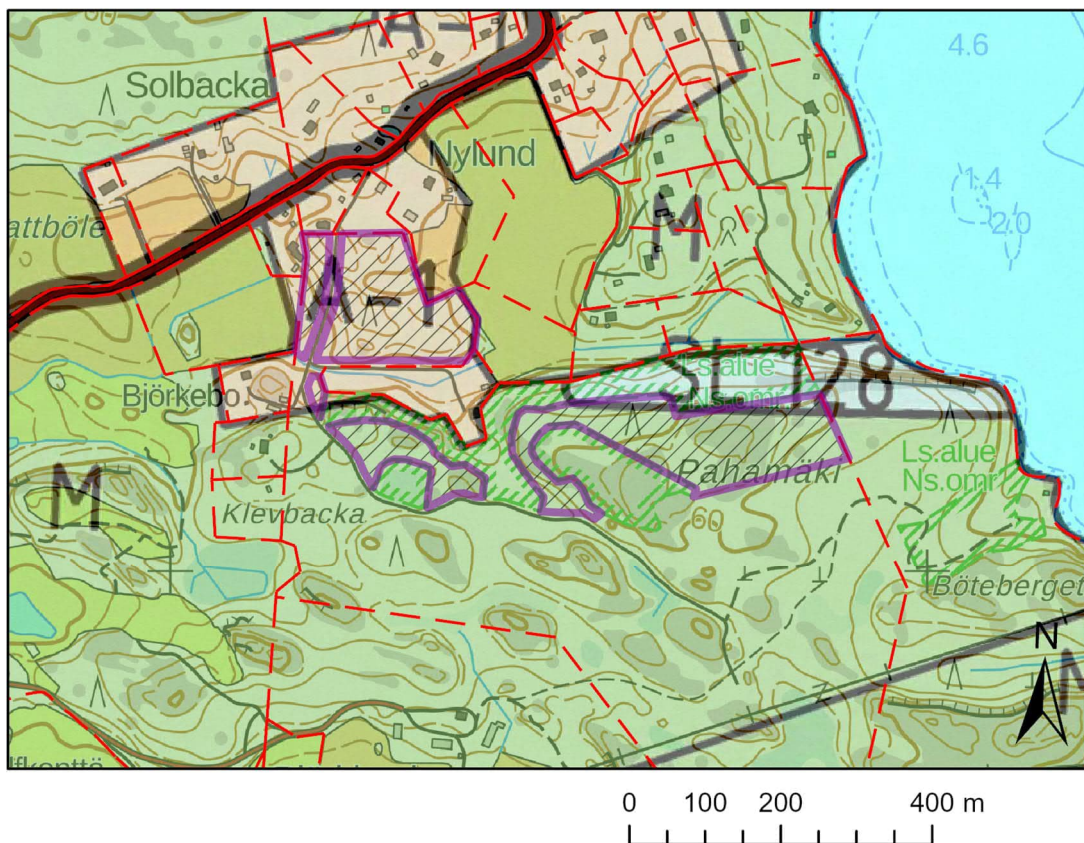
- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyt, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II).

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: M (maa- ja metsätalousvaltainen alue), SL (luonnonsuojelualue), A-1 (maaseutumainen asuntoalue), sähkövoimalinja

- M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue varataan ensijaisesti maatalo- ja metsätaloustalouteen. Alueella sallitaan 1) maatalo- ja metsätalouden ja siihen soveltuvien elinkeinotoimien harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen, 2) haja-asutuksen rakentaminen rakennuslain 4 §:n mukaisesti. Rakentamisen tulee sijoittua jo olevan asutuksen läheisyyteen ja olevan tiestön varrelle mahdollisimman lähelle tietä.
- SL LUONNONSUOJELUALUE. Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue.
- A-1 MAASEUTUMAINEN ASUNTOALUE (Alueella sallitaan maaseutumaisen asutuksen muodostuminen)

Uusimaakaava 2050, Helsingin seudun vaihe- ja maakuntakaava: Osa kohteesta kuuluu suojelualuemerkinnän alueeseen (https://www.uudenmaanliitto.fi/files/25022/Kartta_Helsingin_seudun_vaihe- ja_maakuntakaava.pdf)



Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 4. Pahamäen metsä -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys Kirkkonummen Pahamäen alueella 2020. Faunatican raportteja 70/2020.

